

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/899/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214202259
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214202259.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členov senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Martina Holiča v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 5.148,88 eur, o odvolaniach žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 20. mája 2014 č. k. 5C/65/2014-56 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Dunajská Streda z 11. septembra 2015 č. k. 5C/65/2014-101 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa voči žalovanej domáhala zaplataenia majetkovej škody vo výške 4.290,73 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 858,15 eur, pričom žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej (o žalobe založenej na tvrdenom nesprávnom úradnom postupe Okresného súdu Galanta (exekučný súd) v exekučnom konaní vedenom týmto súdom pod sp. zn. 5Er/677/2010 s následným vyvodzovaním zodpovednosti štátu (za nesprávny úradný postup) odôvodnil právne ust. § 3 ods. 1, 2, § 4, § 5, § 6, § 9 ods. 1, 2, § 19 ods. 1, 2, 3 ZoZS (zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov), § 41, § 44 ods. 2 E. p. (Exekučného poriadku č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov), § 35 ods. 4, § 43 ods. 1, 2, § 119 O. s. p. (Občiansky súdny poriadok č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, účinného do 30. júna 2016), čl. 48 ods. 2 vety prvej Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Svoju argumentáciu podporil rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 24/2004, rozhodnutím Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 1018/2007, ako i rozhodnutím Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/384/2013 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/164/2013. Vecne zdôvodnil, že 15. júla 2010 (žiadosťou zo 14. júna 2010) podal súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý na Okresný súd Galanta (exekučný súd) žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorú uvedený súd zamietol uznesením zo 17. januára 2011 č. k. 5Er/677/2010-30 (z dôvodu neplatnej rozhodcovskej doložky, neskúmania neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, v dôsledku čoho rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul priznával oprávnenej aj plnenie v rozpore so zákonom, ako aj dobrými mravmi). Exekučný súd postupoval v súlade so zákonom, keďže E. p. stanovuje lehotu 15 dní na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre prípad, že súd nezistí rozpor exekučného titulu so zákonom (o taký prípad tu nešlo). Ako

nesprávny úradný postup nebol vyhodnotený súdom prvej inštancie ani procesný postup exekučného súdu pred vydaním rozhodnutia. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O. s. p. a úspechom žalovanej, u ktorej vznik trov zo spisu nevyplýval.

2. Proti uvedenému rozsudku podala v celom rozsahu včas odvolanie žalobkyňa, s návrhom na jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietala, že postupom súdu prvej inštancie jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonan navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a vec nesprávne právne posúdil. Súd prvej inštancie podľa nej rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) „inšpirácie“ novou právnou úpravou (obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 ZoZS v znení zákona č. 412/2012 Z. z.), hoci interpretácia hmotného práva platného v čase vzniku právnej skutočnosti aj založenia zodpovednostného právneho vzťahu, pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti (potom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu) nie je možná. Uplatnením opačného názoru de iure aj de facto by došlo k aplikácii princípu priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd prvej inštancie neozrejmil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty do času, kým došlo ku konečnému rozhodnutiu. Exekučný súd posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Súdu prvej inštancie neprislúchalo polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konania zákonnými lehotami. Mal povinnosť aplikovať platné právo a prihliadať na stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu (ďalej len „ESLP“), teda aj na právo na spravodlivý súdny proces (osobitne právo na prerokovanie vecí v primeranom čase). Dohovor o ľudských právach zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom, ktorý by vyhovel požiadavkám čl. 6 ods. 1 (zahrňujúci aj právo na rozhodnutie vecí v primeranej lehote). Zodpovednosť štátu podľa uvedenej judikatúry vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú „mimosúdne“ faktory, napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy.

3. Žalovaná odvolací návrh nepodala.

4. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 2 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Súd prvej inštancie dospel k správne právne záveru konštatovaním, že žalobkyňa predovšetkým nepreukázala naplnenie primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu a to nesprávny úradný postup. Tvrdenie žalobkyne o nevydaní poverenia na vykonanie exekúcie exekučným súdom po dobu viac ako 283 dní nebolo pravdivé. Z pripojeného exekučného spisu bolo jednoznačne preukázané, že k zamietnutiu žiadosti o vydanie poverenia došlo po uplynutí 186 dní, pričom žalobkyňa žiadnym spôsobom neodôvodnila zásah do jej práva prekročením tejto lehoty. Zákonom stanovená lehota 15 dní od doručenia žiadosti sa vzťahovala výlučne na prípad nezistenia rozporu žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, dôsledkom čoho bolo následné udelenie poverenia (požadovaného zákonodarcom v zákonom stanovenej lehote). Podľa § 44 ods. 2 vety tretej E. p. ak však súd zistí rozpor žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne (zákonodarcu v tomto prípade upustil od stanovenia lehoty). Odchylný postup má svoje logické opodstatnenie, keďže negatívne rozhodnutie súdu má už charakter uznesenia, preto vyžaduje obstaranie si súdom spoľahlivého podkladu pre potvrdenie záveru o rozpore žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu so zákonom. Jeho náležité vyhodnotenie si tiež vyžaduje určitý čas a lehota 15 dní by zjavne nebola postačujúcou pre uvedený postup súdu. Nemožno tiež prehliadať, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ako aj podanie návrhu na vykonanie exekúcie žalobkyňou ako oprávnenou, nebolo dôvodné (dôvodom zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia bol rozpor exekučného titulu so zákonom, preto zákonom stanovené podmienky na vedenie exekúcie voči povinnej osobe ani neboli dané). Po právoplatnosti uznesenia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia bolo exekučné konanie zastavené.

7. S poukazom na uvedené došlo k vyvráteniu už samotného skutkového základu primárneho atribútu zodpovednostného vzťahu, v dôsledku čoho dôvodne súd prvej inštancie žalobu zamietol (žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno o nesprávnom úradnom postupe exekučného súdu).

8. K argumentácii žalobkyne poukazujúcej na absenciu vysvetlenia týkajúceho sa stavu právnej neistoty (v ktorej sa žalobkyňa mala nachádzať po dobu od podania žiadosti o vydanie poverenia do rozhodnutia súdu o zamietnutí žiadosti) odvolací súd uvádza nasledovné. Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (napr. sp. zn. I. ÚS 16/02) nedodržanie zákonom stanovenej lehoty sa nepovažuje automaticky za porušenie základného práva účastníka konania, pretože je potrebné zohľadniť všetky okolnosti prípadu. Tie v danom prípade spočívali v postupe samotnej žalobkyne, ktorá podávala na súd návrhy na vykonanie exekúcie v enormne hromadnom počte, ktorý objektívne znemožnil zamestnancom súdu, vybavujúcim exekučnú agendu, konať v kratších stagnačných lehotách. Na uvedené skutočnosti bolo reagované aj legislatívnymi úpravami. Cieľom bolo zamedziť paralyzovaniu činnosti súdov (predovšetkým exekučných oddelení), keďže súd bol povinný konať a poskytnúť súdnu ochranu nielen vo veciach podaných žalobkyňou v exekučnom konaní, ale aj vo všetkých veciach a to každej agendy. Zámerom zákonom stanovenej lehoty na vydanie poverenia v trvaní 15 dní bolo zefektívnenie exekučného konania a snaha dosiahnuť, aby poverenie na vykonanie exekúcie nebolo zdržiavané nečinnosťou exekučného súdu. Uvedená lehota je pre súd záväzná len do tej miery, ak by jej nedodržanie mohlo byť označované za zbytočný prieťah. Táto lehota vychádzala z ideálnej predstavy zákonodarcu o dobe potrebnej na to, aby sa poverenie mohlo vydať.

9. Pre záver o zbytočných prieťahoch exekučného súdu však nestačí len samotné prekročenie 15-dňovej lehoty, ale aj zohľadnenie ďalších relevantných okolností prípadu. Medzi takéto okolnosti patrí napr. správanie sa oprávneného, jeho súčinnosť, iné procesné prekážky a pod. Nemohlo obstať tvrdenie žalobkyne o „polemizovaní“ súdu o limitácii dĺžky konaní zákonnými lehotami. Výklad jednotlivých právnych predpisov nesmie byť formalistický, má byť ústavne konformný, eurokonformný ako aj teleologický (nachádzajúci zmysel a účel zákona). Primeraná rýchlosť konania je jednou z podmienok spravodlivého procesu v širšom zmysle slova. Príliš dlhé konanie ohrozuje jeho účinnosť, pomalá spravodlivosť je považovaná za odmietnutú spravodlivosť. Rýchlosť však neznamená prenáhlenosť. Konanie musí byť čo najrýchlejšie ale tak, aby tým neutrpela jeho kvalita. Nesmie ísť na úkor riadneho výkonu spravodlivosti a rešpektovania ostatných základných princípov konania (rozhodnutie ESLP vo veci: Neumeister v. Rakúsko z 27. decembra 1968). V rozhodnutí vo veci Bodaerd v. Belgicko z 22. októbra 1992 ESLP uviedol, že čl. 6 Dohovoru o ľudských právach predpisuje rýchlosť súdneho konania, ale súčasne zakotvuje všeobecnejší princíp riadneho výkonu spravodlivosti (Dohovor taktiež ráta s tým, že konanie sa nemá príliš unáhliť).

10. Novelizovaná právna úprava ustanovenia § 9 ods. 2 ZoZS (od 1. januára 2013) aj explicitne zakotvila požiadavku posúdenia nesprávneho úradného postupu v závislosti od výsledkov právoplatných rozhodnutí označených súdov (ESLP alebo Ústavného súdu SR) alebo vybavenia sťažnosti na prieťahy, príp. žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy. Je potrebné zdôrazniť, že súd prvej inštancie neaplikoval novú právnu úpravu (a preto nemohlo dôjsť k porušeniu princípu zákazu retroaktivity), keďže argumentačným základom súdu prvej inštancie bol platný právny stav v čase žalobkyňou tvrdeného postupu exekučného súdu (a to vo vzťahu k ZoZS a E. p.), ako aj judikatúra Ústavného súdu SR.

11. Je všeobecne známe, že aplikácia komunitárneho práva v oblasti noriem na ochranu spotrebiteľa predstavovala prelomenie predchádzajúcej súdnej praxe aj v oblasti exekučného konania, osobitne v období pred legislatívnymi zmenami E. p., smerujúcimi k úplnej transpozícii smerníc európskeho práva. Finálna legislatívna úprava ustanovenia § 44 ods. 2 E. p. vyňala vykonateľné rozhodnutia rozhodcovských súdov zo zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty na vydanie poverenia od doručenia žiadosti súdneho exekútora. Primárnym prameňom komunitárneho práva sú aj rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie v Luxemburgu, ktorý zdôraznil povinnosť súdu ex offa skúmať neprijateľné podmienky vo vykonávacom konaní aj bez námietky účastníka konania (Asturcom Telecomunicaciones C-40/08). Osobitne je potrebné poukázať na uznesenie z 16. novembra 2010, POHOTOVOSTĚ, s.r.o. proti Iveta Korčkovská C-76/10, ktoré v odôvodnení obsahuje konštantnú judikatúru týkajúcu sa prieskumu nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách ex offa. V kontexte vyššie uvedeného bolo povinnosťou exekučného súdu postupovať v súlade s platnou právnu úpravou na ochranu spotrebiteľa, komunitárnym právom vrátane judikatúry, v dôsledku čoho by objektívne ani nemohlo dôjsť

k rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia v lehote. Žalobkyňa, ktorá poukazovala na zásah do svojich podnikateľských aktivít, sa práve v ich dôsledku stala centrom pozornosti ochrany spotrebiteľa v Slovenskej republike, ako aj na úrovni príslušných orgánov Európskej únie. Podmienky poskytovania úverov, na základe ktorých boli vydávané exekučné tituly predstavujúce rozhodcovské rozsudky, boli kvalifikované ako neprijateľné podmienky. S poukazom na všetky vyššie uvedené dôvody výkon práva žalobkyne bol aj v rozpore s dobrými mravmi, predstavujúci účelovo vykonštruovaný nárok, bez preukázania legitímneho cieľa a hodnotového výkladu práva (v teórii práva označovaný typ žaloby ako žalobné zneužitie práva).

12. Ak chýbal prvý z atribútov zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (v danom prípade nesprávny úradný postup) bolo bezpredmetné zaoberať sa existenciou ďalších atribútov, keďže by to na bezzákladnosti žaloby o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy nemohlo nič zmeniť. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní tvrdila, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, svoje tvrdenie bližšie nekonkretizovala.

13. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Týkalo sa to aj rozhodnutia o trovách konania, v ktorom plne úspešná žalovaná náhradu trov konania nevyčísliła a tieto nevyplývali ani zo spisu, preto nepriznanie náhrady trov konania žalovanej bolo dôvodné.

14. Z dôvodu, že žalovaná bola úspešná v odvolacom konaní, podľa § 396 ods. 1 a § 262 v spojení s § 255 ods. 1 CSP, vznikol jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Vzhľadom k tomu, že žalovanej v odvolacom konaní preukázateľne žiadne trovy (majúce sa nahradiť) nevznikli, náhrada trov odvolacieho konania žalovanej nebola priznaná.

15. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ <..

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 <. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.